

Tekstiler

Tekstiler og miljøet

Der er lang vej fra bomuldsmarken eller fra råolien er spundet til polyesterfibre - og til de salgsklare tekstiler ligger i butikken. Miljøet belastes ofte hele vejen fra produktionen af fibre, over forarbejdningen til tekstiler og til efterbehandlingen af det færdige tøj. Til dyrkning af bomuld bruges ofte store mængder gødning, sprøjtemidler og vand. Det belaster miljøet og naturen, der hvor bomulden gror. I spinderier, væverier og farverier bruges mange kemikalier, der kan være skadelige for mennesker og miljøet.

Det nordiske miljømærke Svanen

Et produkt kan mærkes med Svanen, hvis det opfylder en række krav til miljø-, sundhed og kvalitet. Kravene fastsættes efter en vurdering af produktets miljøbelastning fra "vugge til grav", dvs. fra tekstilfibre produceres til det udslidte tøj kasseres. Det danske Miljømærkesekretariat kontrollerer, at de miljømærkede produkter opfylder kravene til miljø og sundhed samtidig med, at kvaliteten af tekstilprodukterne er i orden. Kravene skærpes regelmæssigt på baggrund af ny viden og teknologi. Dermed reduceres produkternes miljøbelastning løbende.

Det gør Svanen

Svanen stiller bl.a. krav om at undgå eller begrænse brug af plante- og insektbekæmpelsesmidler i landbrugets produktion af bomuld og uld. Svanen begrænser anvendelse og udledning af miljøbelastende og giftige stoffer fra industriens fremstilling af syntetiske tekstilfibre som fx polyester og nylon. I tekstilproduktionen spindes fibre, og tekstilerne væves, farves og efterbehandles. Her stiller Svanen krav om at undgå eller begrænse brug og udledning af en række hjælpestoffer og kemikalier, der kan være farlige for mennesker og miljø. Endelig sætter Svanen grænser for brug af en række sundhedsskadelige kemikalier og tungmetaller, der ikke må forekomme i og afgives fra de færdige tekstiler.

Bomuld

Bomuld dyrkes på store landbrugsarealer i bl.a. Kina, USA, Pakistan og Indien. Her bruges meget store mængder vand til kunstvanding, i gennemsnit 8 tons pr. kg bomuld. Det belaster vandressourcerne uanset om der bruges vand fra søer og floder eller grundvand. Til dyrkningen af bomuld anvendes ofte store mængder gødning, pesticider og afløvningsmidler. Den intensive landbrugsproduktion medfører udvaskning af næringssalte og iltsvind i vandmiljøerne. I flere lande anvendes insektbekæmpelsesmidler, bl.a. stadig DDT, der er farlige for mennesker og miljøet. Svanen stiller krav om at råfibre af bomuld skal være dyrket uden brug af bekæmpelsesmidler. Økologisk bomuld dyrkes allerede i dag

flere steder i verden bl.a. i Tyrkiet og Indien. Svanen er med til at beskytte naturen og miljøet der hvor bomulden gror.

Farvning og trykning

Til farvning og tryk på tekstiler kan der anvendes en række farver, opløsningsmidler og materialer, der indeholder- eller nedbrydes til - stoffer, der er sundhedsskadelige for mennesker og problemstoffer i miljøet. Svanen sætter grænser for de farvede tekstilers indhold af tungmetaller og har krav til en lang række stoffer, der ikke eller kun i begrænset omfang må anvendes. Det gælder fx farver med tungmetaller, azofarver, der kan fraspalte kræftfremkaldende stoffer, og en lang række kendte allergifremkaldende stoffer. Endelig skal tøjet være fri for PVC tryk, der kan indeholde hormonforstyrrende blødgøringsmidler.

Svanens kvalitetskrav

Svanen sætter høje krav til kvalitet. Tekstiler skal kunne tåle sved, gnidning, lys og vask i vand uden at miste kulør. Svanen stiller også krav til hvor meget tekstiler må krympe under vask og tørring. Kravet gælder ikke møbeltekstiler og tæpper, der i stedet skal kunne rengøres med fx tekstilshampo (skumvask).

Svanens miljømærkning af tekstiler

Svanens krav er fastsat i "[Miljømærkning af Tekstil, Skind og Læder, Kriteriedokumentet, 18. marts 2004 – 31. maj 2007 version 3.0](#)" ([hyperlink](#)).

Du finder en liste over alle produkter, der i dag bærer Svanemærket på Miljømærkesekretariatets hjemmeside <http://www.ecolabel.dk/>

Forbrugertips

Når du køber tøj og boligtekstiler mærket med Svanen vælger du et af de mindst miljøbelastende produkter på markedet. Men din brug og især vask af tøjet spiller også en vigtig rolle for tøjets levetid og for miljøbelastningen.

- Køb miljømærket tøj og tekstiler
- Vask kun dit tøj når det er beskidt
- Fyld vaskemaskinen op
- Følg tøjets vaskeanvisning
- Sorter tøjet efter farver og vasketemperatur før vask
- Brug miljømærket color- og hvidvaskemidler til hhv. kulørte og hvide tekstiler
- Vask ved lavest mulig temperatur (max. 60 °C)
- Spring forvasken over
- Tør tøjet udendørs, når det er muligt
- Giv dit brugte og kasserede tøj til genbrug

Forbrugerinformationen laver sammenlignede produkttest. Læs om test af produkters kvalitet, pris og miljøvurdering på www.forbrug.dk